

XV. DE JEUGD

Zowel de kinderen als de opgroeiende jeugd zijn tegenwoordig veel "vrijer" dan vroeger, waaronder de werkgroep Culturele Situatie verstaat: vrijmoediger, onafhankelijker. Dat is al in de eerste klassen van de lagere scholen te merken.

De werkgroep geeft daarvoor de volgende oorzaken aan:

1. de kinderen komen al heel vroeg met allerlei onbekenden, zowel kinderen (kleuterschool en lagere school) als volwassenen (doordat ze meer buiten het dorp komen, vaak elders op school gaan enz.) in contact.
Ook zijn de kleine, homogene dorps- en buurtgemeenschappen opengebroken door de vele "import", de verkeersmiddelen, de vele organisaties en verenigingen. Dit maakt de jeugd gemakkelijker en vlotter in omgang;
2. de jeugd krijgt op school, in de verenigingen, via de kranten, boeken, films en televisie van veel meer verschillende en vreemde zaken kennis dan vroeger en grotendeels buiten de ouders en andere ouderen om. Dit maakt haar "wereldwijs" en onafhankelijker van de ouders, onderwijzers enz.;
3. mede hierdoor, maar ook onder invloed van het traditieverlies, de grotere onzekerheid bij de ouderen zelf, is de opvoeding minder strak geworden. De ouderen laten de kinderen meer vrij, de omgang ouders (ouderen) - kinderen is meer kameraadschappelijk geworden.

Het ouderlijk gezag is minder sterk, althans anders dan vroeger. In het algemeen achtte men deze veranderingen niet verkeerd; de jeugd moet vrijer opgroeien om zich in de moderne tijd staande te houden. De gevaren en nadelen komen pas als het vrije gedrag overgaat in vrijpostigheid en brutaliteit. Dit is zeker geen regel, het hangt vooral van de ouders af. Kinderen die thuis brutaal en onwillig zijn, zijn dat dikwijls buitenshuis niet. Eerder leidt een te strenge opvoeding thuis er vaak toe, dat de kinderen buitenshuis uit de band springen, omdat zij de vrijheid niet aan kunnen (o. a. blijkt dit nog wel eens in de militaire dienst).

De indruk bestaat, dat zowel de oudere als jongere kinderen thuis meer vertellen dan vroeger, al hangt dit erg van de ouders af. Men beschouwt dit als een winst van de meer kameraadschappelijke verhouding ouders - kinderen.

Een ander aspect van de tegenwoordige jeugd is de grotere uithuizigheid, vaak reeds vanaf + 12 - 14 jaar.

Hiervoor noemde men de volgende oorzaken:

1. als direct gevolg van de langere opleidingsduur u. l. o., huishoudschool, technische school, h. b. s. behalve de u. l. o.-school alle buiten Gieten; dus met de daarbij komende reistijden);
2. toegenomen werkgelegenheid buiten het eigen gezin resp. bedrijf: veel kinderen van boeren en middenstanders krijgen elders een baan, als zij de school hebben verlaten;
3. de vele verenigingen. Zoals uit hoofdstuk XVI blijkt, is 70 - 90 pct. van alle jongeren lid van één, vaak van meer verenigingen;
4. de betere vervoersmiddelen (fiets, bromfiets, bussen);
5. de uithuizigheid van de ouders, w. o. de vele visites, die de ouders elders brengen of thuis ontvangen. Dit maakt het voor de kinderen weinig aantrekkelijk om thuis te blijven. Vaak wordt zelfs van ze verwacht, dat ze niet thuis blijven als er visite komt, omdat de ouderen liever onder elkaar zijn.

Het laatste geval sluit aan bij het onder hoofdstuk XVI genoemde: de tijd die men aan de kinderen besteedt, althans voor zijn kinderen beschikbaar is. Hier ligt in vele gezinnen een tekort.

De werkgroep Culturele Situatie is overigens niet van mening, dat de jeugd te allen tijde thuis zijn tijd moet doorbrengen. Ook jeugd heeft er behoefte aan om

onder elkaar te zijn. Ook hier gaat het slechts om het tegengaan van het "teveel".

Trefpunt voor de jeugd van \pm 12 - 20 jaar in Gieten is de hoek bij de kerk. Soms worden daar voorbijgangers of buspassagiers lastig gevallen, zij het op een goed-aardige wijze. Vroeger was dit vaak erger, maar ook nu worden daarover klachten gehoord.

Cafébezoek komt onder vrijwel alle jeugdigen voor, als het om het dansen gaat. Anders ziet men meer werkende jongeren in de café's dan jeugd die nog op school gaat, omdat zij 's avonds zowel over meer tijd als - zelf verdiend - geld beschikken.

De werkgroep maakt er bezwaar tegen, dat ook al 16 - 18 jarigen in de café's komen, terwijl dit verboden is. Van de oudere stamgasten, die zij daar aantreffen, valt niets goedste leren. Het oude gebruik, dat zij die te jong waren door de oudere jeugd naar buiten werden gewerkt, had veel goeds.

Het dansen in de café's keurt de werkgroep niet af, als het alcoholgebruik maar binnen de perken blijft, zeker voor de jongeren, maar evengoed voor de ouderen.

Bezwaarlijker wordt het gevonden, dat ook de danslessen (die door bijna alle 15 tot 16 jarigen een jaar worden gevolgd) in de café's vaak de hele avond duren en niet voldoende van het overige caféleven zijn afgescheiden.

De werkgroep is van mening, dat er naast de enkele bestaande jeugdverenigingen in Gieten behoefte bestaat aan een of andere vorm van open jeugdwerk of instuifwerk, juist voor de niet in verenigingen actieve jeugd, die nu wat op straat rondhangt en niet goed raad weet met haar tijd. Dergelijk instuifwerk zal bij voorkeur van algemene aard moeten zijn (dus niet uitgaande van de kerk of van andere kerkelijke verenigingen), omdat men anders wellicht een belangrijk deel van de jeugd niet trekt. Een nadere uitwerking van deze gedachte bleek moeilijk, omdat de enige ruimte die voor instuifwerk in aanmerking komt het nieuwe verenigingsgebouw van de Nederland Hervormde kerk is.

Opgemerkt is nog, dat groter opgezet jeugdwerk niet buiten een beroepskracht kan. Een van de voornaamste doeleinden van alle jeugdwerk, ook van het ter sprake gekomen open jeugdwerk, is gelegen in het bieden van meer gevarieerde en vormende ontmoetings- en ontspanningsmogelijkheden (spel, muziek, toneel, creatieve expressie). Vooral is dit van belang voor de ontmoeting van jongens en meisjes, opdat deze niet beperkt blijft tot op en om de dansvloer en het zgn. "kediet" bij de meisjes thuis. Het gaat niet om een vervanging van de traditionele vormen van ongeorganiseerde vrijetijdsbesteding, die zeker ook in een gerechtvaardigde behoefte voorzien, maar om het bieden van andere mogelijkheden daarnaast.